William Gibson

Fragmente din holograma unui trandafir

vol. CHROME (Burning Chrome, 1986)

În vara aceea, Parker a avut necazuri cu somnul.

Fuseseră pene de curent; întreruperile neaşteptate ale indusorului delta provocau reveniri la conştiinţă bruşte şi dureroase.

Pentru a le evita, Parker folosea cabluri de conexiune, cleme-crocodil miniaturale şi bandă adezivă neagră, ca să cupleze indusorul la o consolă PSA alimentată cu baterii. Scăderea de tensiune în indusor declanşa circuitul de redare al consolei.

A cumpărat o casetă PSA care începea cu subiectul dormind pe o plajă liniştită. Fusese înregistrată de un tânăr yoghin blond, cu o vedere 20-20 şi o acuitate anormală a coloristicii. Băiatul fusese adus cu avionul din Barbados, exclusiv pentru a trage un pui de somn şi a-şi executa exerciţiile matinale pe fâşia strălucitoare a unei plaje particulare. Microfişa laminată din cutia transparentă a casetei afirma că yoghinul putea baleia după voie, de la alfa la delta, fără ajutorul unui indusor. Parker, care de doi ani nu mai putea adormi fără indusor, se întrebase dacă aşa ceva era posibil.

Putuse parcurge toată caseta o singură dată, deşi acum cunoştea fiecare senzaţie din primele cinci minute subiective. Aprecia că partea cea mai interesantă a secvenţei o constituia o mică eroare de montaj de la începutul unei rutine complexe de respirare: o privire rapidă în josul plajei albe, care dezvăluia silueta unui paznic patrulând pe lângă un gard din sârmă ghimpată, purtând pe braţ un automat negru.

În timp ce Parker dormea, energia era secătuită din reţeaua oraşului.

Tranziţia de la delta la delta-PSA era o implozie întunecată în trupul altcuiva. Familiaritatea amortiza şocul. Simţea nisipul răcoros sub umeri. Manşetele blugilor zdrenţuiţi fluturau în briza dimineţii, lipindu-se de gleznele lui goale. În curând, băiatul

avea să se trezească pe deplin şi să înceapă un Ardha-Matsyendra-nu-ştiu-cum; cu celelalte mâini ale sale, Parker bâjbâia prin beznă după consola PSA.

Trei dimineaţa.

Fă-ţi o cafea pe întuneric, folosind o lanternă în vreme ce torni apa fiartă.

Visul înregistrat al dimineţii se topeşte: prin ceilalţi ochi, fumul întunecat al unui cargobot cubanez — destrămându-se împreună cu orizontul spre care navighează, peste ecranul cenuşiu al minţii.

Trei dimineaţa.

Lasă ziua de ieri să se aranjeze singură în jurul tău, în imagini schematice bidimensionale. Ce-ai spus tu... ce-a spus ea... privind-o cum împachetează... cum cheamă ricşa... Oricum le-ai amesteca, ele formează acelaşi circuit imprimat, hieroglife convergând spre o componentă centrală; tu, stând în ploaie, răcnind la conducătorul ricsei.

Ploaia era acră şi acidă, având aproape culoarea urinii. Şoferul te-a făcut găoază; cu toate astea, trebuia să plăteşti drumul dus-întors. Ea avea trei bagaje. Cu respiratorul şi ochelarii lui de protecţie, bărbatul aducea cu o furnică. A pornit să pedaleze şi a dispărut în ploaie. Ea n-a privit înapoi.

Ultima imagine a ei este cea a unei furnici uriaşe, care-ţi face semnul cu degetul.

Parker văzuse primul aparat PSA într-o mahala texană, numită Jungla lui Judy. Era o consolă masivă, încastrată în plastic cromat ieftin. O bancnotă de zece dolari introdusă în fantă îţi cumpăra cinci minute de gimnastică în imponderabilitate, într-o staţiune balneoclimaterică orbitală elveţiană, efectuând salturi cu perihelii de câte douăzeci de metri, alături de un manechin de şaisprezece ani din *Vogue* — chestii tari pentru Junglă, unde era mai simplu să cumperi o armă decât o baie fierbinte.

Peste un an, Parker locuia în New York cu acte false, când două firme de vârf lansaseră, în principalele magazine, primele console portabile, cu ocazia Crăciunului. Sălile PSA de

spectacole porno, ce înfloriseră pentru scurtă vreme în California, nu-şi reveniseră niciodată.

Holografia căzuse şi ea, iar domurile Fuller de lăţimea unui cvartal, care fuseseră templele holo ale copilăriei lui Parker, deveniseră magazine universale cu mai multe niveluri sau adăposteau săli de joc colbuite, unde puteai găsi încă vechile aparate, sub neoanele decolorate ce pulsau PERCEPŢII SENZORIALE APARENTE, printr-o pâclă albăstruie de fum de ţigară.

Acum, Parker are treizeci de ani şi scrie seriale pentru emisiunile PSA, programând mişcările globilor oculari ale camerelor de luat vederi umane.

Programul de raţionalizare a energiei electrice continuă.

În dormitor, Parker împunge chipul de aluminiu lustruit al Stăpânului Somnului Sendai: Luminiţa de veghe a acestuia pâlpâie, apoi se cufundă în întuneric. Cu cafeaua în mână, bărbatul traversează covorul spre debaraua pe care *ea* a golit-o cu o zi în urmă. Raza lanternei cercetează rafturile goale, căutând dovezi ale iubirii, descoperind bareta ruptă a unei sandale din piele, o casetă PSA şi o carte poştală. Ultima este reflecţia de lumină albă a hologramei unui trandafir.

Ajuns în bucătărie, Parker hrăneşte cu bareta sandalei distrugătorul de deşeuri. Lucrând mai lent, datorită tensiunii reduse, acesta protestează, totuşi o înghite şi o digeră. Ţinând cu atenţie holograma între degetul arătător şi cel mare, Parker o coboară spre ascunsele mandibule rotative. Aparatul emite un ţipăt subţire când dinţii din oţel sfârtecă plasticul laminat şi trandafirul este măcinat într-o mie de fragmente.

Mai târziu, bărbatul se aşază pe patul neînfăţat şi fumează. Caseta ei este în consolă, pregătită de redare. Unele înregistrări ale femeilor îl dezorientează, dar se îndoieşte că ăsta e motivul pentru care acum ezită să pornească echipamentul.

Aproximativ un sfert din toţi utilizatorii PSA nu pot asimila în mod confortabil imaginile subiective provenind de la un corp de sex opus. De-a lungul anilor, unele vedete ale transmisiunilor PSA au devenit treptat androgine, în strădania de a captura segmentul respectiv de audienţă.

Până acum însă, benzile Angelei nu l-au intimidat niciodată. (Dar dacă a înregistrat un amant?) Nu, nu poate fi vorba de aşa ceva — pur şi simplu, caseta reprezintă o cantitate complet necunoscută.

Pe când Parker avea cincisprezece ani, părinţii lui l-au angajat ca ucenic în filiala americană a unui combinat japonez de mase plastice. Pe atunci se considerase norocos; raportul dintre solicitanţi şi angajaţi era enorm. Vreme de trei ani, locuise în acelaşi dormitor cu tovarăşii de lucru, cântase în fiecare dimineaţă imnurile companiei şi de obicei reuşise să sară gardul de sârmă al baracamentului cel puţin o dată pe lună, ca să se ducă la fete sau la holodrom.

Ucenicia ar fi luat sfârşit când ar fi împlinit douăzeci de ani, putând opta pentru statutul de angajat cu drepturi depline. Cu o săptămână înaintea celei de-a nouăsprezecea aniversări, având asupra sa două cărţi de credit furate şi un schimb de haine, sărise pentru ultima oară gardul din sârmă. Ajunsese în California cu trei zile înainte de prăbuşirea haoticului regim Neo-Secesionist. În San Francisco, facţiunile se războiau şi se asasinau pe străzi. Una sau alta dintre cele patru conduceri metropolitane „provizorii" diferite stocase cu atâta eficienţă alimentele, încât la nivelul străzii nu se găsea aproape nimic.

Parker petrecuse ultima noapte a revoluţiei într-o suburbie incendiată a Tucsonului, făcând dragoste cu o adolescentă slăbănoagă din New Jersey, care-i explica detaliile mai subtile ale horoscopului ei, între accese de plâns aproape tăcut, aparent lipsite de legătură cu orice zisese sau făcuse el.

După ani de zile, Parker şi-a dat seama că nu mai ştia motivul iniţial care-l determinase să abandoneze ucenicia.

Primele trei sferturi ale casetei fuseseră şterse; apeşi pe *repede-înainte* şi te deplasezi printr-o pâclă statică de bandă ştearsă, unde gusturile şi mirosurile se contopesc într-un singur canal. Intrările audio sunt zgomot de fond — acea absenţă a sunetelor din întunecatul ocean primordial... (Utilizarea îndelungată a unor benzi şterse poate induce halucinaţii hipnagogice.)

Parker, ghemuit în tufişurile acostamentului din New Mexico, la miezul nopţii, privind un tanc ce arde pe autostradă. Flăcările luminează linia albă, întreruptă, pe care a urmat-o din Tucson. Explozia fusese vizibilă de la trei kilometri, o cortină albă de căldură ca o străfulgerare, ce transformase pe bolta nopţii crengile albicioase ale unui copac desfrunzit în propriile negative fotografice: ramuri din carbon, pe un cer din magneziu.

Mulţi refugiaţi erau înarmaţi.

Texas datora mahalalelor ce abureau sub ploile calde ale Golfului neutralitatea stânjenitoare, menţinută înaintea încercării de secesiune a Coastei.

Orăşelele erau construite din placaj, carton, folii de plastic umflându-se în vânt şi cadavre ale automobilelor moarte. Aveau denumiri precum Oraşul Ţâşti sau Zăhărel şi defineau în mod liber guvernele şi teritoriile ce se modificau permanent, sub vânturile tainice ale unei economii de bursă neagră.

Trupele federale şi statale trimise pentru a întreprinde raiduri prin aşezările proscrise găseau rareori ceva. Însă după fiecare acţiune, câţiva soldaţi nu mai reveneau. Unii îşi vânduseră armele şi-şi arseseră uniformele, alţii se apropiaseră prea mult de contrabandiştii pe care fuseseră trimişi să-i găsească.

După trei luni, Parker dorise să plece, însă bunurile materiale reprezentau unicul bilet sigur de trecere prin cordoanele armatei. Şansa lui se ivise accidental: spre sfârşitul unei după-amieze, ocolind vălul de fum unsuros provenit de la focurile de gătit, ce atârna jos deasupra Junglei, se împiedicase şi fusese gata să cadă peste un leş de femeie, aflat în albia secată a unui pârâu. Muştele se ridicaseră într-un nor furios, apoi coborâseră din nou, ignorându-l. Moarta avea o jachetă din piele, iar lui Parker îi era de obicei frig serile. Începuse să caute după un băţ lung, prin tufişurile din preajmă.

Imediat sub omoplatul stâng, în spatele jachetei, se vedea o gaură rotundă în care putea intra un creion. Căptuşeala fusese cândva roşie, dar acum era neagră, întărită şi strălucitoare de la sângele închegat. Cu ea legănându-se în vârful băţului, Parker pornise după apă.

Nu mai apucase să spele jacheta; în buzunarul stâng al acesteia descoperise aproape treizeci de grame de cocaină, atent învelite în plastic şi bandă chirurgicală transparentă. Buzunarul drept conţinea cincisprezece fiole de Megacilin-D şi un cuţit cu lama de cincisprezece centimetri şi plăsele din corn. Antibioticul preţuia de două ori propria greutate în cocaină.

Înfipsese cuţitul până la mâner într-un ciot putred, pe lângă care treceau frecvent locuitorii Junglei, în căutare de lemne şi atârnase jacheta acolo, lăsând-o înconjurată de muşte.

În noaptea aceea, într-un bar cu acoperişul de tablă ondulată, aşteptându-l pe unul dintre „avocaţii" ce asigurau traversarea cordonului, încercase primul său aparat PSA. Era uriaş, numai din crom şi neoane, iar proprietarul îl privea cu mândrie; el însuşi ajutase la deturnarea camionului care-l transportase.

Dacă haosul anilor nouăzeci reflectă o modificare radicală în paradigmele instruirii vizuale, îndepărtarea finală de tradiţia Lascaux/Gutenberg a unei societăţi preholografice, ce putem aştepta de la această nouă tehnologie, care promite codificarea discontinuă şi reconstrucţia ulterioară a întregului domeniu de percepţii senzoriale?

Roebuck şi Pierhal, *Istoria americană recentă: O vedere metodică*

Repede-înainte, prin non-timpul zumzăitor ale benzii şterse...

...în corpul ei. Razele soarelui în Europa. Străzile unui oraş ciudat.

Atena. Simbolurile literelor greceşti şi izul de colb...

...şi izul de colb.

Priveşte prin ochii ei (gândind: femeia aceasta nu te-a întâlnit încă; de-abia ai părăsit Texasul) la monumentul cenuşiu şi la caii de piatră, unde porumbeii se învolbură şi dau ocoluri...

...şi staticul ia trupul iubirii şi-l şterge, curăţindu-l, redându-i cenuşiul.

Talazuri de zgomot de fond se sparg pe o plajă ce nu există acolo. Iar banda se termină.

Acum luminiţa indusorului arde.

Parker stă întins în beznă, reamintindu-şi mia de fragmente ale hologramei trandafirului. Hologramele au această calitate: recuperat şi iluminat, fiecare fragment va dezvălui întreaga imagine a trandafirului.

Lunecând spre deltă, bărbatul se vede pe el însuşi drept trandafir, fiecare dintre fragmentele lui împrăştiate dezvăluind un întreg pe care el nu-l va cunoaşte niciodată — cărţi de credit — o suburbie incendiată — conjuncţiile planetare ale unei străine — un tanc arzând pe o autostradă — un pacheţel plat de droguri — o lamă ascuţită pe beton, subţire precum durerea.

Gândindu-se: fiecare dintre noi reprezintă fragmentele celuilalt, dar a fost oare dintotdeauna aşa? Clipa aceea a unei călătorii în Europa, abandonată în oceanul cenuşiu al benzii şterse — este ea mai apropiată acum, sau mai reală, pentru faptul că şi el a fost acolo?

Ea l-a ajutat să-şi facă rost de acte, ea i-a găsit prima slujbă în PSA.

La asta se rezuma istoria lor? Nu, istoria era chipul negru al indusorului delta, debaraua goală şi patul neînfăţat. Istoria însemna ura lui pentru trupul perfect în care se deştepta când cădea tensiunea, furia sa pe conducătorul ricşei şi refuzul femeii de a privi înapoi, prin ploaia contaminată.

Totuşi, fiecare fragment dezvăluie trandafirul din alt unghi, îşi aminteşte el, dar delta îl învăluie înainte de a se putea întreba ce înseamnă asta.
